

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΣΕΡΡΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΓΕΩΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΑΣ

ΘΕΜΑ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ :

**ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΚΑΙ ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗ ΤΟΥ
ΑΜΥΝΤΙΚΟΥ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΟΥ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟΥ ΧΑΡΤΗ**

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ :

Ανδρέαδου Παναγιώτα
Μαργαρίτη Ελένη

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ :
Συμεωνίδης Παύλος

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	1
ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	3
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	5
1. ΟΧΥΡΩΣΗ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ.....	6
1.1. Γενικά.....	6
1.2. Αμυντικό σύστημα.....	8
1.2.1. Το τριπλό σύστημα άμυνας των τειχών.....	9
1.2.2. Η διάταξη των πύργων.....	10
1.3. Υλικά κατασκευής.....	11
1.4. Χρονολόγηση τειχών με βάση την τοιχοποιία.....	13
1.4.1. Ελληνιστικό τείχος.....	13
1.4.2. Ρωμαϊκό τείχος.....	14
1.4.3. Βυζαντινά τείχη.....	16
1.5. Επισκευές τμημάτων του οχυρωματικού συγκροτήματος.....	17
1.6. Κατεδαφίσεις τμημάτων του οχυρωματικού συγκροτήματος.....	19
2. ΤΑ ΤΕΙΧΗ.....	21
2.1. Ανατολικό τείχος.....	21
2.2. Βόρειο τείχος.....	23
2.3. Δυτικό τείχος.....	23
2.4. Θαλάσσιος τείχος.....	25
3. ΟΙ ΠΥΡΓΟΙ.....	27
3.1. Γενικά.....	27
3.2. Οι σπουδαιότεροι πύργοι των τειχών.....	30
3.2.1. Πύργος Τριγωνίου.....	30
3.2.2. Πύργος Ορμισσας.....	31
3.2.3. Πύργος Ανδρόνικου Λαπαρδά.....	32
3.2.4. Πύργος Μανουήλ Παλαιολόγου.....	33
3.2.5. Πύργος Βαρδαρίου.....	33
3.2.6. Πύργος Ανάγλυφου.....	34
3.2.7. Πύργος Αποβάθρας.....	34
3.2.8. Πύργος Αγάλματος.....	34
3.2.9. Άλλοι πύργοι.....	35
4. ΛΕΥΚΟΣ ΠΥΡΓΟΣ.....	37
4.1. Γενικά.....	37
4.2. Ιστορικά.....	38
4.2.1. Γενικά ιστορικά στοιχεία.....	38
4.2.2. Προέλευση ονόματος.....	40
4.2.3. Χρήσεις του πύργου.....	42
4.3. Κατασκευαστικά στοιχεία.....	45
4.4. Επισκευές.....	47
4.5. Ο Λευκός πύργος σήμερα.....	48
5. ΑΚΡΟΠΟΛΗ.....	49
5.1. Γενικά.....	49
5.2. Επταπύργιο.....	52
6. ΠΥΛΕΣ.....	56
6.1. Γενικά.....	56
6.2. Ανατολικές πύλες.....	57
6.3. Βόρειες πύλες.....	58

6.4. Δυτικές πόλεις.....	60
6.5. Νότιες πόλεις.....	61
6.6. Πόλεις Ακρόπολης.....	62
7. Ο ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ	64
7.1. Γενικά.....	64
7.2. Η δημιουργία του χάρτη.....	65
7.3. Χαρακτηριστικά παραδείγματα αρχαίων pdf του χάρτη.....	86
8. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	89
ΕΠΙΛΟΓΟΣ.....	91
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι.....	92
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ.....	97
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	104
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ.....	106
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΧΗΜΑΤΩΝ.....	107
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΧΑΡΤΩΝ.....	107

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Αντικείμενο της πτυχιακής εργασίας όπως προκύπτει από τον τίτλο είναι το σημαντικότερο κομμάτι πολιτιστικής κληρονομιάς της Θεσσαλονίκης, το αμυντικό συγκρότημα της στο πέρασμα των χρόνων.

Στα πλαίσια της εργασίας συγκεντρώθηκε πλούσιο πληροφοριακό και φωτογραφικό υλικό, μέσα από το οποίο πραγματοποιήθηκε η ορθότερη και πληρέστερη στον δυνατό βαθμό τεκμηρίωση του μνημείου.

Το χαρτογραφικό υλικό που συνοδεύει την εργασία προέκυψε από δεδομένα που συλλέχθηκαν από βιβλία, παλαιότερες εργασίες, και φυσικά μέσα από επί τόπου έρευνα του μνημείου.

Συγκεκριμένα το τεύχος συνοδεύεται από χαρτογραφικό υλικό η επεξεργασία του οποίου πραγματοποιήθηκε σε δύο ξεχωριστά προγράμματα το ArcMap 9 και το AutoMap R14. Οι χάρτες αυτοί παρέχουν πληροφορίες για την αρχική και μεταγενέστερη μορφή του αμυντικού συγκροτήματος, καθώς και πληροφορίες για την προεξόχηση, την αμυντική τεχνική και τον προσανατολισμό του.

Η εργασία παράλληλα συνοδεύεται από παρουσίαση του αμυντικού συγκροτήματος της Θεσσαλονίκης μέσα από το περιβάλλον του ArcMap 9. Πιο αναλυτικά δημιουργήθηκε διαδραστικός ενημερωτικός χάρτης, αντικείμενο του οποίου είναι η ανάδειξη του διασωθέν οχυρωματικού συγκροτήματος της πόλης.

Η εφαρμογή στηρίχθηκε σε χάρτη κλίμακας 1:50, στον οποίο είναι αποτυπωμένα τα οικοδομικά τετράγωνα και το οδικό δίκτυο της περιοχής που καλύπτουν τα τείχη. Ο χάρτης αυτός παρέχει στον χρήστη ιστορικό και φωτογραφικό υλικό από τα χαρακτηριστικότερα τμήματα του συγκροτήματος.

Ο χάρτης μπορεί να χρησιμοποιηθεί για εκπαιδευτικούς σκοπούς, από τον Δήμο Θεσσαλονίκης, από διάφορα πολιτιστικά ιδρύματα και μουσεία, από ερευνητές και ποριστικά γραφεία.

